

POSTANOWIENIE

30 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Krajewski

na posiedzeniu niejawnym 30 grudnia 2024 r. w Warszawie
na skutek skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z 28 lutego 2022 r., I ACa 983/21,
w sprawie z powództwa B.K. i S.K.
przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.
o ustalenie i zapłatę

- 1. odrzuca skargę kasacyjną,**
- 2. zasądza od Bank spółki akcyjnej w W. na rzecz B.K. i S.K. po 900 zł zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 28 lutego 2022 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku oddalił apelację pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Toruniu z 23 lipca 2021 r. skierowaną przeciwko punktom I, II i IV wyroku Sądu Okręgowego. W punkcie I Sąd pierwszej instancji ustalił, że umowa kredytu zawarta między powodami i pozwanym jest nieważna, w punkcie II zasądził od pozwanego na rzecz powodów 17 272,72 zł i 7 325,78 franków szwajcarskich, a w punkcie IV orzekł o kosztach procesu.

Wnosząc apelację od wyroku Sądu Okręgowego z 23 lipca 2021 r., pozwany oznaczył wartość przedmiotu zaskarżenia na 48 920 zł.

Wyrok Sądu Apelacyjnego z uzasadnieniem został doręczony pozwanemu 25 marca 2022 r. (k. 369). Pozwany wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego, zaskarżając go w całości. Skarga kasacyjna została nadana paczką pocztową ekonomiczną 25 maja 2022 r. (k. 428) i doręczona do Sądu Apelacyjnego 27 maja 2022 r. (k. 371). Skarżący oznaczył w skardze kasacyjnej wartość przedmiotu zaskarżenia na 150 000 zł.

W odpowiedzi powodowie wnieśli o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, a w razie jej przyjęcia – o oddalenie, oraz o zasądzenie na ich rzecz kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, wg. norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu jako niedopuszczalna z dwóch przyczyn – została wniesiona po upływie terminu, o którym mowa w art. 398⁵ § 1 k.p.c., oraz z uwagi na niższą niż pięćdziesiąt tysięcy złotych wartość przedmiotu zaskarżenia.

Zgodnie z art. 398⁵ § 1 k.p.c. skargę kasacyjną wnosi się do sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie, w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem stronie skarżącej. Skarga kasacyjna została nadana paczką pocztową ekonomiczną 25 maja 2022 r., a zatem w ostatnim dniu na jej wniesienie. Paczka dotarła do Sądu Apelacyjnego 27 maja 2022 r. W czasie wnoszenia skargi kasacyjnej obowiązywał art. 165 § 2 k.p.c. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych ustaw. Wynikało z niego, że oddanie pisma procesowego jest równoznaczne z wniesieniem go do sądu jedynie wtedy, gdy zostało dokonane w formie przesyłki poleconej. Definicja legalna przesyłki poleconej jest zawarta w art. 3 pkt 22 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe. Przepis ten stanowi, iż przez przesyłkę poleconą należy rozumieć przesyłkę listową będącą przesyłką rejestrowaną, przemieszczaną i doręczaną w sposób zabezpieczający ją przed utratą, ubytkiem wartości lub uszkodzeniem. Skarżący nadał skargę

kasacyjną paczką pocztową. Zgodnie z art. 3 pkt 13 wspomnianej ustawy za paczkę pocztową uznaje się paczkę rejestrowaną, ale niebędącą przesyłką listową. W konsekwencji nie można uznać paczki pocztowej za przesyłkę poleconą, a nadanie skargi kasacyjnej w formie innej niż przesyłką poleconą nie było równoznaczne z wniesieniem jej do sądu. Paczka dotarła do Sądu Apelacyjnego 27 maja 2022 r., zatem po upływie dwumiesięcznego terminu, o którym mowa w art. 398⁵ § 1 k.p.c.

Przechodząc do omówienia drugiej podstawy odrzucenia skargi, należy wspomnieć, iż zgodnie z art. 398² § 1 zd. 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych, a w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych – niższa niż dziesięć tysięcy złotych.

Wskazana przez skarżącego wartość przedmiotu zaskarżenia nie jest wiążąca dla Sądu Najwyższego i podlega weryfikacji na podstawie akt sprawy, z pominięciem zasad określonych w art. 25 i 26 k.p.c. (zob. m.in. postanowienia SN: z 19 czerwca 2015 r., IV CZ 16/15; z 6 listopada 2015 r., II CZ 76/15; z 26 października 2017 r., II CZ 64/17; z 21 marca 2024 r., I CSK 651/23, i z 30 października 2024 r., III CZ 154/24). Przy weryfikacji, na podstawie artykułu 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy stosuje odpowiednio art. 368 § 2 k.p.c., zgodnie z którym oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia na kwotę wyższą niż wartość przedmiotu sporu wskazanej w pozwie jest możliwe jedynie wtedy, gdy powód rozszerzył powództwo lub sąd orzekł ponad żądanie (zob. postanowienia SN z 7 kwietnia 2017 r., V CZ 26/17, i z 30 października 2024 r., III CZ 154/24).

W niniejszej sprawie Sąd pierwszej instancji ustalił, że umowa kredytu łącząca powodów i pozwanego jest nieważna oraz zasądził od pozwanego na rzecz powodów 17 272,72 zł i 7 325,78 franków szwajcarskich. Pozwany wniósł apelację od rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji, zaskarżając je w zakresie dotyczącym zarówno roszczenia o ustalenie (punkt I wyroku), jak i roszczenia o zasądzenie (punkt II wyroku). W apelacji pozwany określił jednak wartość przedmiotu zaskarżenia na 48 920 zł, która stanowiła równowartość zasądzonych przez Sąd pierwszej instancji kwot na skutek uwzględnienia roszczeń o zasądzenie.

Sąd drugiej instancji, rozpoznając apelację, oddalił ją w całości. Natomiast w skardze kasacyjnej, kierowanej przeciwko całości rozstrzygnięcia Sądu drugiej instancji, skarżący wskazał jako wartość przedmiotu zaskarżenia kwotę 150 000 zł stanowiącą wartość roszczenia o ustalenie, naruszając tym samym regułę z art. 368 § 2 k.p.c. stosowaną odpowiednio w postępowaniu kasacyjnym. Tożsamość zakresu rozstrzygnięcia kwestionowanego w apelacji i skardze kasacyjnej wyłącza dopuszczalność oznaczenia w skardze kasacyjnej wartości przedmiotu zaskarżenia w kwocie innej niż w apelacji (zob. postanowienie SN z 19 czerwca 1997 r., III CZ 25/97, OSNC 1997, nr 10, poz. 162).

Wartość roszczenia o ustalenie jako prawa majątkowego powinna być uwzględniana przy wyznaczaniu wartości przedmiotu sporu i zaskarżenia, stąd w niniejszej sprawie wartość przedmiotu zaskarżenia w apelacji powinna być równa co najmniej wartości roszczenia o ustalenie, tj. 150 000 zł. Podając wartość przedmiotu zaskarżenia w kwocie 48 920 zł, pozwany naraził się na ryzyko związane ze stosowaniem art. 368 § 2 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. w postępowaniu kasacyjnym. W konsekwencji należy uznać, że w niniejszej sprawie wartość przedmiotu zaskarżenia była niższa niż wymagane przez art. 398² § 1 zd. 1 k.p.c. pięćdziesiąt tysięcy złotych.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 1¹, 3 i 4 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2, § 2 pkt 5 oraz § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. Suma zwrotu została rozdzielona na powodów w częściach równych (zob. uchwałę SN z 16 listopada 2023 r., III CZP 54/23, OSNC 2024, nr 6, poz. 57).

(M.M.)

r.g.

